

Za odgovorno in trezno tisočletje

Akcija Promillomat

Svetovanje prek
brezplačnega telefona
080 ODSEV (63738)

Zbiramo denar za hišo -
naj se sliši tudi vas

Z ibogainom v deželo prednikov

O ibogainu je bilo že veliko napisanega in povedanega, toda ljudje so še vedno nepopolno ali celo napačno obveščeni o njegovem učinku. To je gotovo posledica dejstva, da strokovne študije še niso dokončane. Večina podatkov v zvezi z delovanjem ibogaina na ljudi prihaja – tudi v tem sestavku – od posameznikov, ki so ga zaužili, to pa je seveda težko preveriti in ovrednotiti. Pa vendarle o ibogainu vemo že veliko stvari, zato lahko tudi poiščemo odgovore na tista vprašanja, ki jih ljudje najpogosteje postavljajo.

Ibogain oziroma rastlina iboga (*Tabernanthe iboga*), v kateri je ta alkaloid, je na področju Gabona in Konga že stoletja znano zdravilo in obredna droga. Posušena in zmleta skorja korenine, ki vsebuje od odstotek do dva ibogaina, je sveta zel za pripadnike kulta Bwiti. Njeno uživanje je vedno povezano z obredi in ceremonijami, pa naj gre za zdravljenje, zaklinjanje, predvidevanje dogodkov ali spraševanje prednikov za nasvet. Naj kot zanimivost omenimo, da je predsednik Gabona Omar Bongo veliki mojster omenjene magije. Simboličen obred je iniciacija mladih moških v svet odraslih, ki jo mora opraviti vsak mladenič, da vstopi v kult in tako pridobi veljavo. Kdor obreda ni opravil, pripada sloju služabnikov in žensk.

Spol za opravljanje obreda zdaj ni več omejitvev. Zato ker vlada prepričanje, da izkušnja z ibogo širi obzorja in dviguje inteligenco, se za obred odloči tudi veliko žensk. Presenetljiva pa je starost kandidatov, saj so za naše razmere še otroci.

Grm Iboga je znano zdravilo in obredna droga.

Roman Paškulin

Stanje, doseženo zvečer, traja celo noč, in sicer ob spremljavi tradicionalne glasbe, petja in plesov, ki so popotnica na poti v deželo Bwiti – deželo prednikov, deželo mrtvih, kamor naj bi človek v življenju šel dvakrat; na dan iniciacije in na dan smrti.

Plodovi iboge ne učinkujejo niti halucinogeno niti požvljajoče.

KAJ SE ZGODI PO ZAUŽITJU?

Postopek traja približno deset dni. Najprej opravijo očiščenje (simbolično umivanje, predpisana vrsta hrane, prepoved spolnega občevanja), nato pa sledi več dni osamitve. Kandidat je takrat zaklenjen v poseben prostor, kjer se posti in hodi ven le na potrebo.

Ko vrač, ki obred vodi (tako imenovani Nganga), meni, da je mladenič pripravljen, sledi uživanje iboge, vendar ne v enem samem odmerku, temveč se ta čez dan postopoma dodaja. Tako dosežejo optimalno dozo, ki je pri vsakem posamezniku drugačna. Ti odmerki so lahko nekajkrat večji kot pri obravnavi odvisnikov.

Ustrezna raven je dosežena, ko se človek ne odziva več na bolečinske dražljaje. To stanje, doseženo zvečer, traja celo noč, in sicer ob spremljavi tradicionalne glasbe, petja in plesov, ki so popotnica na poti v deželo Bwiti – deželo prednikov, deželo mrtvih, kamor naj bi človek v življenju šel dvakrat; na dan iniciacije in na dan smrti.

Iboga prinaša vidno, slišno in tipno gotovost o obstoju sveta 'tam preko'. Preteklost, sedanjost in prihodnost se zlijejo v eno. Z užitjem iboge se človek vrne tja, od koder izhaja. To temeljno prepričanje se kaže v simboliki rituala.

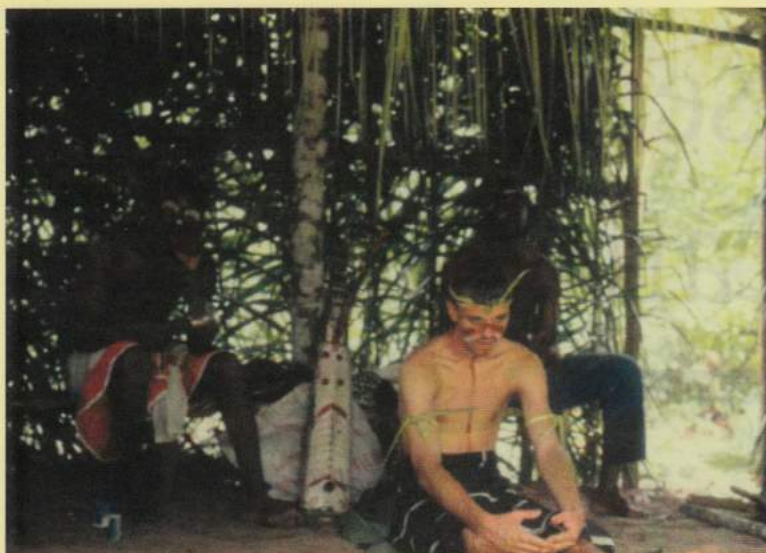
Pred uživanjem iboge po reki spustijo kanu iz listja, kar simbolizira pot duha proti zahajajočemu soncu, proti smrti. Na sredi rečnega toka je pritrjen lesen okvir v obliki romba, ki predstavlja nožnico in skozi katerega mora kandidat plavati proti toku, proti vzhodu, proti rojstvu. Obe poti vodita v onostranstvo. Da bi kandidat lahko šel tja, mora umreti. Po zaužitju iboge telo ostane na tleh, duša odide.

Pod vplivom iboge mora kandidat preiti štiri stopnje intoksikacije, ki jih starejši posvečenci prepoznajo v pogovorih. Prve vizije so nepovezane slike brez vsebine. Drugo stopnjo označujejo pojavi grozljivih živali. Na tretji stopnji se vizije bližajo mitičnemu stereotipu. Četrta stopnja pa je vsebinsko definirana in je v bistvu pogovor s pramaterjo in praočetom človeštva, ki iniciranemu povesta, da je v vasi Bwiti, vasi brez začetka in konca, vasi mrtvih. Kandidat je postal posvečenec, saj živi na dveh ravneh hkrati in ima nespremenljivo duševno bistvo.

Kult Bwiti so od pigmejcev privzeli pripadniki plemena Mitsogo, kasneje pa se je razširil še med večino drugih

Korenine iboge.

Avtor med obredom zaužitja iboge.

KAKŠEN JE TRETMA?

Priprava obsega čim lažjo hrano, čim manj droge in počitek dan pred tretmajem. Termin mora biti skrbno izbran; brez obveznosti morajo miniti vsaj trije dnevi, okolje mora biti nemoteče.

Zjutraj udeleženci na tešče zaužijejo ibogain z nekaj tekočine. Zaradi nevarnosti bruhanja nekateri dve uri pred zaužitjem ibogainom, ki se običajno zaužije v kapsulah, popijejo tableto ali dve sredstva proti potovalni bolezni (antiemetik).

Zaradi nevarnosti navzkrižnih reakcij je zelo pomembno, da človek ni več pod vplivom droge (upoštevati je treba dolg razpolovni čas metadona).

Prvi znaki se pojavijo v času od 30 minut do 2 uri po zaužitju. Opisujejo jih kot rahlo omotico, hladne roke, spremembe slušnega in vidnega zaznavanja ... Učinek je na vrhuncu med četrto in peto uro po zaužitju, oseba leži in miži, videti je, kot bi spal, vendar odgovarja na vprašanja. Kljub temu so vsake vsiljene aktivnosti moteče. Koordinacija je zelo motena, pri pitju in hoji na stranišče potrebuje pomoč. To traja približno osem do dvanajst ur in v tem času oseba doživlja zelo žive halucinacije, vendar so te na distanci, tako da ne pride do dramatičnih čustvenih odzivov. Vsebinsko se doživetja pri posameznikih zelo razlikujejo, spomin nanje se pozneje vrača postopoma.

Učinki čez noč preidejo, ker pa ni spanca, je zaradi izčrpanosti naslednji dan naporen in nevaren za relaps in predoziranje. Osvobajajoči učinek iboge se pokaže potem, ko se oseba naspí (drugo ali tretjo noč).

(Roman Paškulin je absolvent medicine in prostovoljec ustanove Odsev se sliši.)

GRE LAHKO KAJ NAROBE?

Da. Dokler ne bodo opravljena klinična testiranja na ljudeh, bi bilo trditi nasprotno neodgovorno in zelo narobe. Najbrž bo tako še tudi potem, ko bodo raziskave končane.

Poznamo veliko zdravil, ki rešujejo življenja, hkrati pa so lahko za koga tudi zelo nevarna. Tako zdravilo je na primer penicilin, ki lahko pri nekaterih povzroči preobčutljivostno reakcijo s smrtnim izidom. Velja pravilo, da je med zdravilom in strupom zelo tanka meja, zato je treba vedno upoštevati dejstvo, da ima koristnost neke telesu tuje stvari vedno svojo ceno. Že zdaj je znanih nekaj absolutnih kontraindikacij za ibogain, in sicer so to prizadetost srca in ožilja, huje prizadete funkcije jeter, epilepsija, psihoze.

SMO ZA ALI PROTI?

Ibogain je nedvomno učinkovina, ki buji duhove zaradi domnevne uspešnosti in preproste prekinitev fizične odvisnosti že po enkratnem odmerku; večkratni odmerki pa naj bi podaljšali uspešnost. Dosedanje raziskave tega še ne potrjujejo kot zanesljivo znanstveno spoznanje in hkrati opozarjajo na možne komplikacije in negativne stranske učinke ibogaina, pa tudi na to, da so v odzivanju ljudi na ibogain pomembne razlike.

Na tem temelji tudi mnenje Ministrstva za zdravstvo RS, ki odsvetuje predklinične in začetne klinične raziskave. Ne zavrača pa možnosti, da se bo Slovenija vključila v raziskave, ko bo šlo za multicentrične raziskave, ki bodo dosledno upoštevale vsa določila o prekušanju zdravila na ljudeh.

Po prvih informacijah naj bi en sam tretma z ibogainom prekinil odvisnost od heroína, kokaina, alkohola in nikotina. Začetno navdušenje pa je bilo pretirano. Za nekaj časa res zatre željo po jemanju drog, tudi abstinenčnih simptomov ni, vendar pa ta učinek čedalje bolj slabi in brez socialne rehabilitacije zasvojenecv nikakor ne doseže obljubljenih 70 odstotkov ozdravitev.

Posušena in zmleta skorja korenine.

plemen, ki prebivajo na ozemlju Gabona, Kameruna in severovzhodnega Konga (Fang, Bapunu in drugi). Med francosko in belgijsko kolonializacijo je odigral pomembno vlogo pri odporu in boju za neodvisnost, čeprav so zavojevalci v stremenju za povečano storilnostjo sužnjeve žvečenje iboge celo spodbujali.

Po iniciaciji nikoli več ne zaužijejo tolikšnega odmerka iboge, temveč veliko manjše in z drugačnim namenom. V manjših količinah deluje kot poživilo, znižuje krvni tlak, pospešuje prebavo in krepi obrambno sposobnost organizma.

Opisano je uživanje iboge pri lovu na leve, bila pa naj bi tudi močan afrodiziak.

V Gabonu ibogo vzgajajo tudi kot okrasno rastlino. Ima lepe cvetove in užitne plodove, ki pa ne učinkujejo niti halucinogeno niti poživiljajoče.

KAKO IBOGAIN DELUJE?

Po prvih informacijah naj bi en sam tretma z ibogainom prekinil odvisnost od heroína, kokaina, alkohola in nikotina. Začetno navdušenje pa je bilo pretirano. Za nekaj časa res zatre željo po jemanju drog, tudi abstinenčnih simptomov ni, vendar pa ta učinek čedalje bolj slabi in brez socialne rehabilitacije zasvojenecv nikakor ne doseže obljubljenih 70 odstotkov ozdravitev.

Po novjših podatkih naj bi šlo za okoli petdeset odstotkov in za šestmesečno abstinenco (s predpostavko, da se je za zdravljenje oseba odločila sama).

Ibogain ni nadomestna droga in pri njem naj ne bi bilo nevarnosti za zlorabo. To najbolje dokazujejo izjave ljudi, ki so ga zaužili (zasvojenecv in tudi drugi). Vsi svojo izkušnjo opisujejo kot življenjsko pridobitev, vendar jih ne mika, da bi jo ponovili.

Natančno delovanje ibogaina na molekularni ravni še ni razjasnjeno, znano pa je, da deluje na več vrst receptorjev v možganih, kar naj bi pomagalo vzpostaviti normalno ravnovesja. To vsaj kolikor toliko zadovoljivo razloži preprečitev nastanka abstinenčnega sindroma ali krize.

Prekinitev vedenjskih vzorcev in želje po opoju pa poskuša razložiti bolj psihoanalitično naravnana hipoteza o sprostitvi potlačenih konfliktov. V prid tej teoriji govorijo uspešna uporaba ibogaina v psihoterapiji in izpovedi o podoživljanju otroštva med tretmaji.